



DET KONGELIGE BARNE-, LIKESTILLINGS-
OG INKLUDERINGSDEPARTEMENT

INNHERRED SAMKOMMUNE

20 DES. 2011

Ifølge liste

Deres ref	Vår ref	Dato
	201104529	09.12.2011

Høring NOU 2011: 18 Struktur for likestilling

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet sender med dette NOU 2011: 18 Struktur for likestilling på høring.

Likestillingsutvalget ble oppnevnt ved kongelig resolusjon 12. februar 2010 for å utrede kjønnslikestilling med utgangspunkt i livsløp, etnisitet og klasse. Målet med utredningen er å legge grunnlaget for en helhetlig og kunnskapsbasert likestillingspolitikk for fremtiden. Likestillingsutvalget skal levere sin innstilling i august 2012.

Den foreliggende utredningen er knyttet til en presisering av mandatet med oppdrag å vurdere de eksisterende institusjonelle og organisatoriske rammene for likestillingsarbeid i offentlig regi på lokalt, regionalt og sentralt nivå.

Utredningen har forslag til lovendringer, organisatoriske endringer og tiltak og forslag til økonomiske virkemidler.

Utredningens hovedforslag

1. Presiseringer i lovgrunnlaget

Med utgangspunkt i sitt mandat om kjønnslikestilling i et livsløps-, etnisitets- og klasseperspektiv har utvalget konsentrert sine forslag til lovendringer til likestillingsloven.

Sammensatt diskriminering

Utvalget foreslår et forbud mot diskriminering på flere grunnlag (i samme sak), eller *sammensatt diskriminering* i likestillingsloven. Det blir også foreslått et tilsvarende for-

bud i de øvrige diskrimineringslovene.

Aktivitetsplikten for arbeidsgivere og offentlige myndigheter

Utvalget foreslår at aktivitetsplikten for arbeidsgivere, og aktivitetsplikten for offentlige myndigheter som myndighetsutøvere og tjenesteytere, konkretiseres i lovgivningen. BLD tillegges myndighet til å føre tilsyn med aktivitetsplikten for offentlige myndigheter, med mulighet til å delegere oppgaven til et underliggende organ (direktorat). Ombudet intensiverer kontrollen med arbeidsgiveres redegjørelsesplikt.

Tydeliggjøring av aktivitetsplikten for alle arbeidsgivere

Utvalget foreslår at aktivitetsplikten for *alle arbeidsgivere* blir gjort tydeligere i likestillingsloven, slik at den blant annet omfatter rekruttering, lønns- og arbeidsvilkår, arbeidstid herunder ufrivillig deltid, individuell tilrettelegging, utviklingsmuligheter og beskyttelse mot trakassering på grunn av kjønn og seksuell trakassering.

Private virksomheter med minst femti ansatte og alle offentlige arbeidsgivere

Utvalget foreslår at private virksomheter med minst 50 ansatte og alle offentlige arbeidsgivere får konkretisert aktivitetsplikten. I tillegg til at disse virksomhetene skal fastsette mål for kjønnslikestillingsarbeidet, skal de gjennomgå virksomhetens praksis og kultur for å identifisere barrierer for kjønnslikestilling, herunder ha oppmerksomhet på kjønnsdiskriminering i sammenheng med de andre diskrimineringsgrunnlagene etnisitet, religion, livssyn, alder, seksuell orientering og nedsatt funksjonsevne. Videre foreslår utvalget at virksomhetene får plikt til å utarbeide lønnsstatistikk fordelt på kjønn, at de skal kartlegge bruk av ufrivillig deltid innen virksomheten, at de skal forebygge diskriminering og trakassering på grunn av kjønn og seksuell trakassering, samt holde oversikt over fordeling av ansvar, oppgaver og myndighet når det gjelder kjønnslikestilling. Utvalget foreslår at virksomhetene skal ha en plikt til å drive systematisk arbeid på disse ulike områdene.

Konkretisering av aktivitetsplikten for offentlige myndigheter

Offentlige myndigheter har en aktivitetsplikt i rollen som tjenesteyter og myndighetsutøver. Utvalget foreslår at aktivitetsplikten for offentlige myndigheter blant annet skal omfatte å kartlegge tilstand og utfordringer når det gjelder barrierer for kjønnslikestilling, også sett i sammenheng med de øvrige diskrimineringsgrunnlagene, holde oversikt over ansvar, oppgaver og myndighet når det gjelder kjønnslikestilling, der det er relevant forebygge diskriminering, trakassering mv. knyttet til kjønn og motarbeide og bekjempe fordommer og stereotyper. Utvalget foreslår at de offentlige myndighetene får plikt til å drive et systematisk arbeid på disse områdene.

Videre foreslår utvalget at myndighetene skal ha en plikt til å dokumentere de tiltakene som følger av aktivitetsplikten, men at det ikke skal være noen redegjørelsesplikt.

Tilsvarende konkretiseringer av aktivitetsplikten for andre diskrimineringsgrunnlag enn kjønn

Utvalget mener at det bør vurderes tilsvarende lovregler som konkretiserer aktivitets- og redegjøringsplikten i arbeidslivet og for offentlige myndigheter i diskrimineringsloven, diskriminerings- og tilgjengelighetsloven, og den varslede nye loven om vern mot diskriminering på grunn av seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk. Utvalget mener at det i tillegg bør vurderes å innføre en aktivitetsplikt for offentlige myndigheter når det gjelder alder.

2. Nytt likestillingsdirektorat

Den foreliggende utredningen omfatter forslag til en ny organisasjonsstruktur for likestilling. Utvalget foreslår at det etableres et nytt direktorat underlagt Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet med fagansvar for gjennomføring av likestillingspolitikken. Direktoratet skal arbeide med likestilling på flere diskrimineringsgrunnlag med følgende kjerneoppgaver:

- føre tilsyn med aktivitetsplikten for offentlige myndigheter
- gi opplæring om aktivitets- og redegjøringsplikten i arbeidslivet,
- forvalte økonomiske virkemidler innen likestillingsarbeid,
- iverksette politisk vedtatte tiltak, og
- ivareta dokumentasjon og kunnskapsformidling.

Utvalget foreslår at det etableres fem regionkontorer i tilknytning til direktoratet.

3. Et tiårig utviklingsprogram for likestilling

Videre foreslår utvalget at det iverksettes et tiårig utviklingsprogram for lokalt likestillingsarbeid, med en årlig satsning på 200 mill kr. Utvalget viser til at man i Sverige har hatt en stortilt satsning for utvikling av offentlig likestillingsarbeid. Programmet skal støtte opp om det regionale og lokale likestillingsarbeidet.

4. Likestillings- og diskrimineringsombudet og Likestillings- og diskrimineringsnemnda

Likestillings- og diskrimineringsombudet og Likestillings- og diskrimineringsnemnda videreføres med dagens organisasjonsform, men ombudets mandat presiseres for å tydeliggjøre kjerneoppgavene dokumentasjon (også av egne saker) og veiledning. Ombudet og nemnda får ansvar for å håndheve forbudet mot seksuell trakassering i likestillingsloven.

Styrking av LDOs konvensjonstilsyn

Utvalget foreslår at LDOs tilsyn med at norsk rett og forvaltningspraksis er i overensstemmelse med de forpliktelser Norge har etter FNs kvinnekongresskonvensjon og FNs rasediskrimineringskonvensjon blir styrket.

Likestillings- og diskrimineringsnemndas myndighet

Likestillings- og diskrimineringsnemnda har ikke myndighet til å tilkjenne oppreisning, eller erstatning for ikke- økonomisk tap for diskrimineringsbrudd. Oppreisning er ho-

vedreaksjonen ved brudd på diskrimineringsforbudet. Utvalget foreslår at Likestillings- og diskrimineringsnemnda får myndighet til å tilkjenne oppreisning. I tillegg foreslår utvalget at nemnda skal få myndighet til å overprøve andre forvaltningsmyndigheters enkeltvedtak når slike vedtak er truffet i egenskap av å være arbeidsgiver. Videre foreslår utvalget at det åpnes for fri rettshjelp i saker der nemnda har funnet at et forvaltningsvedtak er i strid med diskrimineringslovgivningen, og anbefaler fri rettshjelp.

5. Samråd mellom myndighetene og sivilt samfunn

Utvalget foreslår at det etableres et kontaktutvalg mellom de sentrale myndighetene og likestillingsorganisasjonene. Utvalget foreslår også at det opprettes et forum for likestilling i arbeidslivet mellom barne-, likestillings- og inkluderingsministeren og partene i arbeidslivet.

Videre foreslår utvalget å øke den økonomiske støtten til organisasjoner på likestillingsfeltet.

Høringen

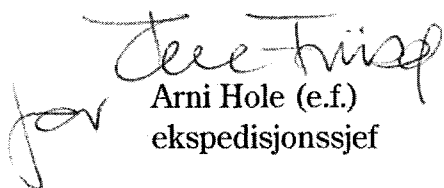
Departementet ber om høringsinstansenes synspunkter. Departementet gjør særskilt oppmerksom på utvalgets forslag om å fastsette tilsvarende regler om konkretisering av aktivitetspliktene for andre grunnlag enn kjønn, og ber om synspunkter på dette.

Høringsfristen er 09. mars 2012.

Organisasjoner som ikke står på høringslisten kan også uttale seg. Departementet ber høringsinstansene vurdere eventuelle underliggende instanser behov for å avgi uttalelse.

Eventuelle spørsmål kan rettes til seniorrådgiver Elin Rønningen, telefon 22 24 71 29.

Med hilsen


Arni Hole (e.f.)
ekspedisjonssjef


Inge Øvesen
avdelingsdirektør

Vedlegg: NOU 2011: 18 *Struktur for likestilling* og liste over høringsinstanser

Vedlegg 2